

Документи и материали свързани с ромите от Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

ДА – Благоевград, фонд 628, опис 4 , а.е. 28, л.1

Препис

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

РЕШЕНИЕ

на Изпълнителния комитет от 18.VI.1958 година

Относно: мероприятия на Отечествения фронт за работа сред циганското население

С оглед да се подобри работата сред циганското население Изпълнителният комитет на Националния съвет на Отечествения фронт одобрява следните

М Е Р О П Р И Я Т И Я

1. При окръжните, околийските и градските комитети на Отечествения фронт, в районите на които има циганско население, да се изградят активи от доброволни сътрудници – цигани и циганки, които да подпомагат комитетите при обсъждане въпросите на работата сред циганското население.
2. Комитетите на Отечествения фронт да набележат в плановете си мерки за организационното укрепване и разширяване дейността на низовите организации и читалищата в кварталите с циганско население. Ръководствата на низовите организации решително да подобрят своята работа по привличане на циганите и циганките за членове на Отечествения фронт.
3. Комитетите на Отечествения фронт да разглеждат на нарочни заседания състоянието на просветната работа сред циганското население. Да дават препоръки на ръководствата на низовите организации за темите, които трябва да се разглеждат на просветните им заседания. За жените-циганки следва да се изграждат повече просветни домакински кръжоци и курсове за повишаване домашната и битова култура на циганското население.

4. От лекторските групи да се подбират по-подготвени и с качества на добри масови лектори, които да се използват изключително за редовно изнасяне на сказки, доклади и др. пред циганското население.

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 5-6

До членовете на бюрата
на Окръжния
комитет
на Отечествения
фронт

Т У К

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
от Тодор Димитров Попов – секретар

Относно: изпълнение на Постановление №258 на Министерския съвет от
17.XII.1958

за уреждане на въпросите за циганското население в България

Другари,

С посоченото по-горе Постановление, отпечатано в известия на Президиума на Народното събрание – бр. 104/1958 г. се дават указания на различни министерства, ведомства и организации за мерките, които трябва да вземат за ликвидиране изостаналостта и скитничеството сред циганското население за премахване просията и престъпността, за повишаване културата и бита му.

В Постановлението се препоръчва и на ръководствата на обществено-политическите и масови организации – Отечествения фронт, ДКМС на жените, профсъюзите и пр. да засилят обществено-възпитателната и културната работа сред циганското население и да съдействат за въвличането му в обществено-политическия и стопанския живот на страната.

Министерският съвет призовава цялата наша общественост да съдействат за премахване на всяко по-нататъшно проявяване на скитничеството и просия в нашата страна, за трудоустрояване и установяване на постоянно местожителство на тази част от циганското население, която се занимава със скитничество и просия, за решително преустройство на бита му и повишаване на неговата култура и образование за пълното му приобщаване към социалистическото строителство.

За целта предлагам следното

РЕШЕНИЕ:

1. Задължава градските и общоселски комитети на Отечествения фронт да проведат събрания на Отечествения фронт и седенки с жените-циганки във всичките градове и села на окръга, където има циганско население, пред което да се разясни същността на Постановление № 258 от 17. XII.1958 г. на Министерския съвет за уреждане въпросите за циганското население /известия, брой 104 ат 1959 година/.
2. Задължава др. Тодор Попов да подработи подходящ доклад на основата на Постановлението, който да се изпрати до околийските комитети.

Срок –
15.I.1959 г.

3. Градските, общоселските и селските комитети на Отечествения фронт да проведат убедителна разяснителна работа сред циганското население за включването му в редовете на Отечествения фронт – тези, които не са членове и работят системно за въвличането му в общественно-политическия и стопанския живот на страната.

Срок – 31.III.1959 г.
комитети

Отг. Председателите на

4. За повишаване политическото и културно ниво на циганското население да се извърши следното:

а) да се разшири системата за изграждане на просветни звена сред циганското население, като се насочват главно към педагогическите и здравни кръжоци;

б) във всички градове и села, където има циганско население да се направят опити за организиране на кръжоци или курсове за битова култура на жената-циганка, като се потърсят средства от Националния съвет или се предвидят такива по бюджетите на комитета.

в) да се осигурява набирането на по-голям брой абонати за в. “Нов дом”, в. “Работническо дела”, в. “Отечествен фронт” и др.

г) при всички мероприятия, които провеждат комитетите на Отечествения фронт в селата и градовете, където има циганско население: политико-просветната, агитационно-разяснителна, културно-масовата работа и различните сектори на читалищна дейност – да се обръща по-сериозно внимание на работата, която трябва да се извърши сред циганското население.

отг. Тодор Попов и председателите на комитети

Контрол по изпълнение на настоящото решение се възлага на Неофит Цветков и Тодор Попов.

14.I.1959 г.,
гр. Благоевград

Подпис:
/ Т. Попов/

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

С. 6 и 7

От ОК на ОФ – Благоевград

от 05.02.1959 до Общоградските комитети на ОФ

с Преписи от Решенията на Бюрото

За уреждане въпросите на циганското население в Благоевградска област.

- “ 1. Задължава Градските и Общоселски комитети на ОФ проведат събрания на ОФ и седенки с жените – циганки във всички села и градове на окръга, където има циганско население, където да се разясни същността на постановлението 258 на МС от 17. 12.1958 за уреждане въпросите на циганското население /Известия на Президиума на народното събрание 104 от /30.12 1958
2. задължава Тодор Попов **да подготви подходящ доклад по постановлението, който да изпрати до комитетите;**
3. Градските и селски комитети на ОФ ...разяснителна работа след циганското население за включването му в редовете на ОФ;
4. За повишаване политическото и културно ниво на циганското население да се извърши следното:
 - да се разшири системата на изграждане на просветни звена сред циганското население, като се насочват към педагогическите и здравни кръжоци;
 - във всички градове и села където има циганско население да се направят опити за организиране на кръжоци или курсове за битовата култура на жената – циганка като се потърсят средства от НС или се предвидят такива от бюджетите на комитетите;
 - Да се осигурява набирането на по-голям брой абонати за вестниците “Неводром”, “работническо дело” “Отечествен фронт” и др.
 - при всички мероприятия на комитетите на ОФ, където има циганско население – **политико-просветна, агитационно-разяснителна, културно-масова и различните сектори на читалищната дейност – да се обръща по-сериозно внимание на работата, която трябва да се извършва с циганите**

Контрол – другарите Неофит Цветков и Тодор Попов,
ОК на ОФ, Бл.-град”

ИНФОРМАЦИЯ В БЛАГОЕВГРАДСКИ ОКРЪГ
ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ЦИГАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ

В резултат на победата на Девети септември 1944 година заедно с българския народ и циганското малцинство получи пълна свобода и условия за подобрене на свой живот. Под грижите на Партията и Правителството за циганите се създадоха широки възможности за труд и културно развитие.

Израз на големите грижи на Партията и Правителството бе напоследък и специалното постановление на МС №258 от м. декември 1958 година “за уреждане въпросите за циганското население в НРБ”. В постановлението са предвидени мерки за премахване на скитничеството и просията, за установяване на постоянно местожителство на скитащите се цигани, подобряване на бита и повишаване на културата им.

В Благоевградски окръг живеят около 5 000 цигани. По-голяма част от тях са заселени в градовете. В Благоевград живеят около 200 семейства, Сандански – 167, Гоце Делчев – 160, Петрич – 116, Разлог – 112. Броят на катунарите цигани е твърде малък. Има 5 семейства в гр. Сандански, 3 в Мелнишки район и 2 в с. Градешница, Гаропиринска община.

В резултат на постигнатите успехи в окръга – промишлеността, строителството, транспорта и селското стопанство настъпи изменение и в живота на циганското население. Голяма част от него е настанена на работа. В тютюневата промишленост работят – 175 души, Сандански – 164, Гоце Делчев – 150; в пренос-превоз в гр. Сандански – 36, Гоце Делчев – 35, Благоевград – 30; в ДИП “Н. Парпунов”, гр. Разлог – 35 души, в ДИП “Пирински бор”, гр. Сандански – 10 души и други.

Постоянно расте броят на работниците цигани – ударници и отличници в производството. Доста тютюневи работници от Благоевград, Гоце Делчев и Сандански се квалифицираха като добри работници и получават редовно месечно по 800 – 1000 лв. Ковачите Яшар Алилов, Джемал Ислямов от Горското стопанство в Банско получават от 1500 до 1800 лв. месечно.

Друга голяма част от циганите станаха членове на кооперативните стопанства. Докато в миналото те бяха експлоатирани от селските кулаци и чорбаджии, то днес от скитащи и експлоатирани станаха господари на своя живот и труд.

В ТКЗС гр. Разлог е изградена полеводна бригада от 5 звена от 700 кооператори цигани, които се борят за получаване на високи добиви. В ТКЗС гр. Петрич са включени 16 семейства, а в село Джигурово, Склавска община всички цигани – 42 семейства са членове на кооперативното стопанство.

Броят на циганите – високодобивници, също расте. Семейството на Мехмед Рафиков от с. Склава през 1958 година получи високи добиви тютюн и получи 25 187 лева, Стоян Ислямов – 17 774 лева и други.

С настаняването на по-голямата част от циганите на работа расте и материалното и културно състояние. Докато преди Девети септември 1944 година голяма част от тях живееше в схлупени колиби, то само за 15 години народна власт, болшинството от колибите бяха заменени с хубави приветливи къщи. Ярък пример в това отношение е новоизградения квартал в гр. Разлог. Кварталът е електрифициран, водоснабден, дворовете оградени, къщите застроени по план. В 64 къщи има радиоточки, а в 15 – радиоапарати, 60 семейства са абонати на български вестници и списания.

В Гара Пирин двама цигани-кооператори си купиха леки коли.

Подобрен е живота и на значителна част от населението в гр. Гоце Делчев, Благоевград и другите градове.

Добри грижи се полагат за възпитанието на децата – циганчета. От подлежащите на задължително обучение деца, са прибрани - 1 296. Не са прибрани само 15 деца. В гр. Разлог, Гоце Делчев и Сандански има доста деца, настанени и в летните детски градини.

Из средата на циганското малцинство ежегодно расте и своя интелигенция. В с. Джигурово има учител циганин, фелдшер в Разлог, двама учители в Техникума, в Благоевград 1 девойка в педагогическото училище и броят на завършилите средно образование се увеличава.

Окръжният комитет на Отечествения фронт прие мероприятия за работата сред циганското малцинство, въз основа на 258-то постановление на Министерския съвет. Подработен бе и доклад, който се изпрати във всички селища, където има циганско население. Пред циганите бе изнесен доклада и на редица места се отстраниха някои нередности и нездрави прояви сред циганското население. Чувства се известно намаление на кражбите, пиянствата и буйствата и прочие.

Голяма част от циганите са членове на Отечествения фронт. В градовете Г. Делчев, Разлог и Благоевград има отделни Отечественофронтovski организации от цигани. Само в Благоевград от 292 души циганско население – 173 са членове на Отечествения фронт.

Абонирани са 164 цигани в окръга за в. “Нево дром”

Но наред с постигнатите резултати в работата сред циганите има и редица слабости.

Все още не е малък броят на циганите, които не са настанени на работа по тяхна вина и в някои случаи на някои ръководители.

В Благоевград има около 80 души не настанени на работа, в Петрич – 25-30 семейства и другаде. Много от тях обаче още не са преодолели мързела си и ги блазни скитничеството. В Петрич, Сандански и Благоевград има възможност да се настанят в кооперативното стопанство всички безработни цигани, обаче същите бягат и търсят лека работа.

ГНС – Петрич е насочел безработните към строителната организация, а ГНС, Сандански към опитната станция и към други строителни обекти. Обаче същите работят по 2-3 дни и напускат.

Определено трябва да се подчертае, че поради ниската им култура има още цигани, които не желаят да се установят на постоянна работа и затова някои ръководители на предприятия и учреждения проявяват малко и неправилно отношение към тях – отбягват да ги приемат на работа, защото не са постоянни и манкират. Такъв е случаят с директорите на тютюнева промишленост в Петрич, Сандански и Благоевград.

Просията и кражбата, които преди заемаха широки размери са вече почти ликвидирани. От просяците тук-там в градовете са децата, които не правят това толкова от материално затруднение, колкото от небрежност на родителите и по навик.

Срещат се старци в Петрич, Сандански, Благоевград и другаде без близки и изоставени, за което е необходимо съветите да поемат грижата за оказване на помощ и настаняването им в старчески домове.

Сериозен недостатък сред циганското население е това, че широко е разпространено пианството, което често става причина да стават големи скандали и побоища в циганските квартали.

За тези недостатъци не малка вина имат Отечественофронтовските организации, комитетите и общинските народни съвети по места, защото там, където по-отблизо се наблюдава живота на циганите, провеждат се благоустройствени мероприятия и разнообразна политическа и културно-масова работа, положението е по-добро. В гр. Разлог, Гоце Делчев и с. Джигурово циганите живеят установен и нормален живот. Тук се провежда сравнително добра масова-политическа работа. Всички изпращат децата си на училище и много от тях се учат добре. Към отделни предприятия има създадени самодейни художествени колективи – тютюнева промишленост, Пренос-превоз, Гоце Делчев, Благоевград и Сандански.

Градските общински съвети и комитетите на Отечествения фронт в Сандански, Гоце Делчев и Разлог са разгледали работата с циганското население и са набелязали мероприятия за подобряване работата сред тях. Останалите комитети още не са се занимали.

От беседите, които се проведоха с актива – цигани, се оказа, че малко от отговорните другари се явяват сред тях с беседи и доклади. На съвещанието с комунистите-цигани от Благоевград се изтъкна, че отговорните другари и съветниците са отивали само от избори на избори. Работата на съветниците сред циганското население също е недостатъчна.

Из средата на циганското население израсна не малък, отечественофронтовски актив, но поради несистемната помощ от страна на комитетите, често пъти някои активисти стават изразители на нездрави настроения. Така например, в Сандански партийният член Рахман Мутев, начело с комисия от цигани отива в ГНС и настоява за даване на жителство и парцел на ходжата, дошъл от Русенско. Председателят на низовата организация на Отечествения фронт другарят Али Мустафов в гр. Петрич е член на църковното настоятелство и съхранява архива му.

Отечественият фронт все още слабо работи за превъзпитанието на това изоставящо население. Вярно е това, че Окръжният комитет на Отечествения фронт е набелязал мероприятия по постановлението на МС, обаче не ги контролира

и не работи системно потях. Все още голяма част от циганите не са обхванати и в организациите на Отечествения фронт. Така например, в гр. Банско има около 150 цигани, обаче само двама от тях са членове на Отечествения фронт.

За да се подобри работата сред циганското население в окръга и осигури изпълнението на Постановлението на Министерския съвет предлагаме следните

РЕШЕНИЯ:

1. Задължават се общинските комитети на Отечествения фронт, в чийто райони живеят цигани, да разгледат състоянието на работата сред тях и в светлината на Постановлението на МС №258 от 17.XII.1958 г. /Известия, бр. 104 от 30.XII. 1958/ и набележат мерки за подобряването й.

Срок – 20. XII. 1959 г. Отг. Председател на комитетите

2. Окръжният и общинските комитети периодически да осигуряват лектори за циганско население, които да изнасят подходящи за тях лекции и доклади за вътрешното и международно положение.

Отг. Ив. Попалексиев

3. При Окръжния и общинските комитети на Отечествения и в комисиите по работата сред жените в районите на които има циганско население да се изградят активи от доброволни сътрудници – цигани и циганки, които да подпомагат комитети при обсъждане въпросите сред циганското население.

Срок – 30.XII.1959 г. Отг. Т. Попов

4. Да се осигури през настоящата 1959/60 учебна година на Отечествения фронт по-голям брой цигани да се включат в различните просветни звена, а с циганките да се организират кръжоци и курсове за битова култура.

Срок – 15.IX.1959 г. Отг. П. Кесев и П. Милкова

5. Задължават се общинските комитети, в чийто райони има циганско население да вземат мерки за привличането на всички избиратели и избирателки – цигани и циганки в редовете на Отечествения фронт и активизиране организациите в този район.

Срок – 30.IX.1959 г. Отг. Евгени Васев

6. Общинските комитети на Отечествения фронт, в чийто райони има циганско население съвместно с народния съвет да вземат мерки за подобряване хигиената сред циганското население. Да се организира в по-широк мащаб доброволния труд на циганското население за хигиенизиране, озеленяване и почистване, изграждане на клозети и помийни ями и др. в кварталите, населени с циганско население.

Отг. Председателите на
комитетите

7. При всички мероприятия, които провеждат комитетите на Отечествения фронт в делата и градовете, където има циганско население – политико-просветната, агитационно-разяснителната, културно-масовата и различните сектори на читалищна дейност – да се обръща по-сериозно внимание на работата, която трябва да се извърши сред циганското население.

Да се осигурява набирането на по-голям брой абонати за вестниците “Работническо дело”, “Отечествен фронт”, “Пиринско дело”, “Нево дром” и други.

ОК на ОФ,
Благоевград

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 34 - 38

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

За сведение

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за работата на Отечествения фронт сред циганското население

След решението на Изпълнителния комитет на Националния съвет на Отечествения фронт от 18.VI.1958 г. работата на комитетите на Отечествения фронт сред циганското население се подобрява.

Окръжните комитети на Отечествения фронт набелязаха в духа на решенията та Изпълнителния комитет свои мероприятия /Сливен, Стара Загора, Враца, Благоевград, Видин и др./. Привлякоха като доброволни сътрудници другари, които добре познават бита и характера на циганите. При окръжния комитет на Отечествения фронт, например, в гр. Разград е изграден актив от 15 доброволни сътрудници – цигани. С помощта на този актив, Окръжния комитет обсъди и прие мероприятия за подобряване работата на организациите на Отечествения фронт сред циганското население в окръга. А общинският комитет в гр. Сливен ползва 20 души цигани и циганки за провеждане на културно.масова, агитационно-разяснителна и политико-просветна работа сред циганското население.

Процентът на членуващите цигани и циганки в низовите организации на Отечествения фронт непрекъснато се увеличава. Но този процент в селата е по-голям в сравнение с тоя в градовете. Докато в гр. Сливен членуват в Отечествения фронт на 1860 души, или 57% от избирателите цигани в града, в гр. Кюстендил – 863 цигани и др. , то в с. Дунавци, например членуват 83%, а в селата Ясеновец – Разградско, Блатец – Сливенско, Стралджа и Доброселец – Ямболско и др. 95% от избирателите цигани са членове на Отечествения фронт. Това се дължи до голяма степен на оказваната близка и навременна помощ от страна на общинските комитети чрез свои сътрудници, привлечени от самото циганско население.

В някои окръзи, обаче, като Пазарджишки, Бургаски, Русенски и др. отделни комитети и организации се въздържат да приемат нови членове из средата на циганското население, защото не си плащали редовно членски внос. В гр. Пазарджик, например, от на 3000 избиратели – цигани, едва 270 или по-малко от 10 % са членове на Отечествения фронт, в Бургас – едва 21%, в гр. Стара Загора от 2300 избиратели, в Отечествения фронт членуват 230, а в гр. Бяла от 390 избиратели – цигани, нито един не е привлечан в редовете на Отечествения фронт.

Редица комитети не се занимаваха своевременно с работата в Отечествения фронт сред циганското население /Силистра, Ловеч, Ямбол и др. / Има окръжни комитети на Отечествения фронт като Русе, Пловдив, Пазарджик и др., които са взели мерки и изградиха свои активи за работа сред циганското население, но същите са само на книга, не се ползват за работа сред това население.

Поради неудачния подбор на известен брой активисти от циганското население се е стигнало до там, че тези активисти проявяват искания в разрез с партийните и правителствени решения за уреждане въпросите за циганското население в България. Въпреки изричният текст в Постановлението на Министерския съвет, който гласи, че децата от цигански произход трябва да се обучават в българските училища, такива “активисти” в Пловдив, Ямбол, Бургас и др. места агитират циганските деца да учат на турски език. В Бургас, Ямбол, Димитровград и др., настояват да се образуват отделни трудово-производителни занаятчийски кооперации за циганите; в София, Коларовград и др. места искат да образуват циганска културно-просветна организация. А в Коларовград, Сливен, Казанлък, Стара Загора и др. искат да се запазят тъй наречените цигански училища, да се издава вестник “Нов път” на турски и др. Тези факти показват, че е необходимо комитетите и организациите на Отечествения фронт в районите, където има циганско население, да проведат още по-системна масова-политическа работа за разясняване въпросите, свързани с перспективата на развитието на циганското население в България.

Постигнати са не малко успехи в политико-просветната работа на Отечествения фронт сред циганското население. В сравнение с миналите години броят на учебните звена през настоящата година е по-голям. Докато през 1958 г./59 г. отечественофронтовската учебна година в гр. Стара Загора, например бяха изградени 4 учебни звена, то през учебната 1959/60 г. работят 16 педагогически кръжока, 1 лектория и 11 курса за ограмотяване; в Пазарджик през учебната 1958/59 година имаха 2 читателски групи и 1 кръжок, а през 1959/60 година са изградени 4 читателски групи и 1 лектория и 10 курса за ограмотяване и др. Преди 2 години в Димитровград – кв. Каменци градския комитет организира за

циганското население педагогически кръжок. В продължение на тези години, кръжокът се превърна в постоянна лектория, която привлече голям брой слушатели. Градският комитет в гр. Павликени организира специално за цигани лектория по здравни въпроси. Същата се посещава от 120 души, от които половината жени. Подобни лектории и кръжоци изградиха комитетите на Отечествения фронт в гр. Видин, Кюстендил, Кърджали, Ямбол, Стара Загора и др. места. Значителна е работата на учебните звена в селата. Повечето от желаещите да се учат цигани бяха включени в педагогическите и здравните кръжоци и в читателските групи на Отечествения фронт. В с. Крушево, Славейково, Реховци и др. села в Габровски окръг са организирани 26 педагогически кръжока с 102 участници, 6 читателски групи с 113 слушатели, в които са разглеждани статии от списания и вестници, 2 кръжока “За комунистическото възпитание на децата в семейството” с 142 участници и др. Добра е работата и на учебните звена в селата Дълбоки - Старозагорско, Арчар и Дунавци - Видинско, Лесново – Софийско, Блатец – Сливенско, Перушица – Пловдивско и др. Но има градове като Михайловград, където през учебната 1958/59 бяха изградени общо 569 учебни звена с 11 288 слушатели. Но в тия звена не бе включен нито един слушател от циганското население, въпреки че в града живеят 2000 цигани. В градовете Бургас, Хасково, Бяла, Самоков и др., комитетите на Отечествения фронт счетоха, че са изпълнили своя дълг като изградиха по някое учебно звено по здравни или педагогически въпроси.

В кръжоците и читателските групи циганите и циганките се възпитават в любов към Родината, усвояват елементарни знания по въпросите за възпитанието на децата, за личната и обществена хигиена и др.

Независимо от постигнатите успехи просветната работа сред циганското население значително изостава. Макар, че има изградени някои учебни звена сред тях, броят на същите е все още малък. Даже читателските групи, които са една от най-разпространените форми в системата на отечественофронтовската учебна година и се оказаха една от най-подходящите форми за политическа просвета сред циганското население все още не са широко разпространени. Причините за това състояние на просветната работа са няколко – до излизането на 258-то постановление на Министерския съвет на този въпрос не е обръщано внимание, голяма част от циганите са неграмотни – не знаят да четат и пишат и много от тях живеят при лоши битови условия. А и грижите на комитетите и организациите на Отечествения фронт за привличането на повече цигани и циганки в учебните звена са съвсем недостатъчни. Сега, когато са взети мерки за включването на циганите в учебните звена, за което има възможност техния брой да се увеличи, необходимо е да се вземат мерки за масовото им ограмотяване.

Въпреки големите трудности, които трябва да се преодоляват, има известен успех и в агитационно-разяснителната работа на Отечествения фронт сред циганското население. Води се разяснителна работа сред циганите и циганките за създаване на здравни навици у тях: за редовното изпращане децата на училище – чисти, с научени уроци; за активното им участие в мероприятията по хигиенизирането и благоустрояването на кварталите и др.

След излизането на 258 постановление на Министерския съвет от 17.XII.1958 г. народните съвети настанаха на постоянна работа много

трудоспособни граждани от циганското население. Варненският Толбухинският окръжни народни съвети успяха да включат в производството голяма част от незаетите в общественополезен труд трудоспособни граждани от циганското население. Народните съвети в Старозагорски окръг взеха мерки и настаниха на постоянна работа около 1000 цигани. Почти всички трудоспособни цигани и циганки в Айтос и Брезник са включени в общественополезен труд. Кърджалийският окръжен комитет разви широка разяснителна работа в помощ на народните съвети по въпроса за трудоустрояването на циганите. Над 600 мъже и жени – довчера скитници вече работят в складовете на тютюневия монопол и други предприятия. По-голямата част от циганските семейства, живеещи в селата на Кърджалийски окръг, са приети за членове на ТКЗС.

Срещу голямото текучество сред настанените на работа цигани, Отечествения фронт води широка агитационно-разяснителна работа – организираните събрания от низовите организации на Отечествения фронт, отговорни другари изнасят доклади по тия въпроси, а изтъкнати първенци и ударници цигани разказват за своя опит, окачват се в народни табла снимките на цигани – ударници, рационализатори и първенци в производството и др.

Поради наследената от миналото изостаналост сред циганското население не са редки случаите и не е малък броят на циганите, които един-два дни след като са били настанени на постоянна работа, бягат. Това се дължи и до голяма степен на убеждението у някои агитатори, че циганин на постоянна работа – това е в най-добрия случай – необикновено изключение. Вярно е, че е трудно да се работи сред циганите, но да се работи за превъзпитанието им, въпреки големите трудности – това е задължение на Отечествения фронт.

Лекционната пропаганда, която се провежда сред циганското население, макар и в началния си стадий, има известни успехи. Окръжните лекторски групи вземат мерки за подготовка на лектори из средата на циганското население. Към окръжните и градски лекторски групи са привлечени учители, лекари и др. специалисти цигани. В Сливен, например са включени, в окръжната лекторска група 7 цигани, във Видинската – 3, град София – 5, Кюстендилската – 6, Софийската -3, Варненската – четирима цигани.

В местните и окръжните лекторски групи, обаче все още привличат достатъчно лектори от циганското население. Макар и да са малко на брой циганите с качества на лектори, такива биха могли да се намерят – достатъчно е да бъдат потърсени от комитетите на Отечествения фронт.

В повечето градове и села, където живеят по-голям брой от циганско население има изградени квартални читалища. Част от тях се помещават в хубави сгради, в които са уредени библиотеки и читални – Лом, Пазарджик, Сливен, Видин, Варна и др. Добра дейност развива и кварталното читалище “Н. Кочев” в гр. Сливен. Повечето от младежите и възрастните цигани са членове на читалището. Същото разполага и с библиотека и 1230 тома книги. Раздаването на книгите става в библиотеката и по домовете на читалищата. Художествената самодейност бързо се развива и обхваща голяма част от циганското население.

Трябва да отбележим, че там където циганското население членува в народните читалища заедно с останалото население, а не в отделно читалище за циганите, резултатите са по-добри. Така например, във Враца, Брезник, с. Сегмент

– Бургаско и др. културата на циганите, които вземат участие в разнообразната дейност на читалищата заедно с българите е по-висока в сравнение с циганите, които членуват в така наречените цигански читалища.

Има не малко сигнали, които показват, че не е ликвидиран стремежът на една голяма част от циганската интелигенция да бъдат отделени циганите от българското население. Този стремеж се подхранва и от неразбирането духа на 258-то постановление на Министерския съвет от някои комитети на Отечествения фронт, като окръжният комитет – Ловеч. Последният в една своя информация пише: “Тази година ще помогнем на комитетите да изградят повече чисто цигански просветни звена” и др. подобни. Окръжният комитет на Отечествения фронт – Толбухин доскоро слагаше в един кош работата на Отечествения фронт сред турското и циганското население.

В редица градове и села на проведените от комитетите на Отечествения фронт културно-масови мероприятия: срещи, екскурзии, събори и др. включват трудещите се цигани. Софийският окръжен комитет на Отечествения фронт организира среща в с. Лесново между циганите кооператори от с. Лесново и гр. Ботевград. Циганите от Ботевград посетиха почти всички новопостроени жилища на домакинните цигани. Първите се запознаха с наредбата на стаите, видяха чистите дворове и как живеят техните стопани. На проведеното след това съвещание бе обменен опитът на работата им като членове на Отечествения фронт и народното читалище и постигнатите успехи в работата им като равноправни членове на ТКЗС.

Комитетите и организациите на Отечествения фронт подобриха работата си и сред циганките. Редица окръжни комитети са привлекли към женкомисиите активистки от цигански произход. Последните подпомагат комитетите не само по подработването на мероприятия сред циганите, но се включват и в тяхното практическо изпълнение.

Близо 7800 жени циганки членуват в редовете на Отечествения фронт. Известен брой циганки са включени в учебните звена на Отечествения фронт – читателските групи. Голям е броят и на изнесените циганките научно-популярни беседи и на беседите по здравни въпроси. Обикновено явление е под ръководството на пропагандистите, слушателите в кръжоците и читателските групи да оказват помощ на комитетите при училищата. Това безспорно спомага да се промени битът и съзнанието им. Много често явление е в домовете на такива циганки, предмет на разговорите им да бъде въпросът за образованието на техните деца.

За правилното възпитание на циганското население у нас народното ни правителство положи и полага големи грижи. Хиляди деца от цигански произход се учат в народните училища. Една част от циганското население започна да разбира ролята на училището за превъзпитанието на техните деца. Там, където отечественофронтските организации съвместно с учителските колективи и провеждат системна разяснителна работа сред това население, постигнати са насърчителни успехи. Кюстендилският, Брезнишкият и др. комитети на Отечествения фронт обсъждат периодически на квартални събрания въпросите за посещаемостта и успеха на учениците-цигани и набелязват мерки за оказване практическа помощ на изоставашите деца. На всяка циганка – активистка на Отечествения фронт и на членовете на родителските комитети се възлага да отговорят за посещаемостта и успеха на определен брой изоставачи ученици. В

резултат на това училищната учебна година в тези градове отпочна нормално, намалени са до минимум отсъствията, а бягството от училище е ограничено.

В работата на Отечествения фронт сред жените циганки има и не малко слабости. В редица комитети, като Старозагорския, Толбухенския, Софийския, Коларовградския и др. все още не са включени в женкомисиите жени-циганки.

Окръжните комитети на Отечествения фронт не са предприели до сега решителни мерки за привличане на известен брой жени – циганки в курсовете за повишаване на битовата култура, въпреки че им е добре известно ниското ниво на битовата култура на циганките.

В организираниите от комитетите на Отечествения фронт екскурзии до различни места в нашата страна, особено за жените активистки, в тяхното число не се включват циганки активистки. А включването на последните в състава на екскурзиите би помогнало значително за агитационно-разяснителната работа на комитетите на Отечествения фронт сред жените-циганки.

Просията, кражбите, които до скоро сред циганското население бяха нещо нормално, вече чувствително са намалени. В някои градове, като Бургас, Пловдив, София и др. се срещат деца, заставени от родителите им да крадат и просят. Работата на комитетите и организациите на Отечествения фронт срещу такива прояви е съвсем недостатъчна.

Въпреки, че на много места, като Видин, Лом, Брезник, Бяла Слатина, Дряново, Етрополе, Годеч, циганското население е включено при провеждането на трудови инициативи, комитетите на Отечествения фронт не организират в широк мащаб доброволния труд на това население за хигиенизиране, озеленяване и почистване, за изграждане на клозети и помийни ями в кварталите, населени с циганско население.

Заедно с включването на циганското население в обществено-полезен труд подобрява се и неговият бит, расте неговата култура. Докато преди 9.IX.1944 г. голямото болшинство от тия цигани живееха в схлупени колиби, то само за 15 години народна власт тия колиби постепенно се заменят с хубави къщи. Много са вече циганските къщи, построени с тухли и обзаведени с кревати, гардероби, маси, радиоапарати и др. домашни потреби. Има къщи и дворове в с. Лесново – Софийско, с. Стралджа и доброселец – Ямболско, с. Гълъбец – Тънково, Лозарево – Бургаско, Разлог и др. които се поддържат образцово и не се различават от тия на българите.

Съгласно решението на Изпълнителния комитет на Националния съвет на Отечествения фронт от 18.VI.1958 г. се издава вестник за циганското население, който трябва да отразява грижите на народната власт за материалното и културно издигане на циганското население и въвличането му в социалистическото строителство. Неговото излизане започна от началото на 1959 г. под наименование “Нов път”. Разпространението на в. “Нов път” е изключително на абонаментни начала. Тиражът на вестника з а1960 г. е 6000 броя. Вестникът излиза един път месечно. Същият се посреща добре от трудещите се цигани. Изхождайки от културното ниво на циганското население, вестникът оправдава възложената задача. В досега излезлите броеве на “нов път” са поместени различни материали от около 80 души дописници от цялата страна. В по-голямата част от поместените

материали се пише за успехите на циганското население по селата, и малко за тия от градовете. Почти липсват критични материали.

От до тук изложеното се вижда, че комитетите и организациите на Отечествения фронт са постигнали известни успехи в работата сред циганското население – главно в помощта на народните съвети по трудоустройването им, по приемането им за членове на Отечествения фронт, по включването им в учебните звена и художествената самодейност и др. Това са, обаче, успехи на отделни комитети и отделни задачи от решението на Изпълнителния комитет на Националния съвет на Отечествения фронт за работата сред циганското население.

Комитетите и организациите на Отечествения фронт трябва още по-системно и по-упорито да работят за повдигане общата култура и политическата съзнателност на циганското население, особено на циганите в градовете.

София,
януари, 1960 г.

КОМИСИЯ ЗА РАБОТА
СРЕД НАЦИОНАЛНИТЕ
МАЛЦИНСТВА

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

ПРОГРАМА

на Окръжния конкурс “ВСЕНАРОДНО НАДПЯВАНЕ” в чест на 30-годишнината от Великата октомврийска революция на самодейните колективи и изпълнителите от малцинствата в Благоевградски окръг

1. Самодеен колектив на циганското малцинство – гр. Благоевград

- Хей поле, широко – изпълнява вокална група
- Катюша /съветска песен/ – изпълнява вокална група
- Балада за комунистите /стихотворение от В. Андреев/ – изпълнява Виолета Томова
- Джуло, Джуло – изпълнява Айше Сюлейманова
- Аму девла со кардам – изпълнява Василка Мустафова
- Не бойте се, деца /стихотворение от Н. Вапцаров/ - изпълнява Менка Асланова
- Ханимике, мори – изпълнява Наза Салиева
- Воро суно – изпълнява Фаик Салиев
- Абе, Рамче – изпълнява Абие Илиева
- Лулудие – изпълняват Васка Мустафова и Наза Сайдиева
- Момент от циганска сватба

2. Самодеен колектив на циганското малцинство – с. Симитли

Хорът ще изпълни:

- В Кюстендил отидох – солистка Ариффе Мустафова
- Взех си, мамо – солистка Ариффе Мустафова
- Залюбих хубава девойка – солист Неджо Адемов
- Сваке, пуста сваке – изпълнява Добра Усаинова
- Амудевла со керджам – изпълнява Меда Калова

3. Самодееен колектив на циганското малцинство – Разлог

- Хоро – изпълнява битов оркестър
- Тръгнала мома за вода – изпълнява битова група
- Злато, моме – изпълнява трио
- Заради тебе, моме, полозите газя – изпълнява трио
- Сино, Богдане – изпълнява група жени
- Тръгнала е бела Мара – изпълнява група жени
- Събрали се, подбрали се – изпълнява Илинка Шахманова
- Каква мома видох – изпълнява Алиш Чуков
- Янка през гора Вървеше – изпълнява Илинка Шахманова
- А бре, реши ме – изпълнява Усаин Шахманов
- Пак ме милвай, както онзи ден – изпълнява Роза Салихова

4. Самодееен колектив на циганското малцинство – гр. Гоце Делчев

- Цигански танц – изпълнява Анифе Алимова и Феред Шундерляков
- За нея аз ще умра – изпълнява хор със солистка Анифе Алимова
- Аз съм младо момиче – изпълнява Мами Мехмедова
- Пораснах вече – изпълнява Сание Мустафова
- Цигански танц – изпълнява танцова група с ръководител Ирфан Ахмедов
- В София, мамо, ще отида

5. Самодееен колектив на циганското малцинство – гр. Сандански

- Ушти, ушти, баба
- Со те караф, со те тува
- Лено, Лено
- Цигански танц

6. Самодееен колектив на циганското малцинство – гр. Петрич

- Фато море, душманке – изпълняват Шана Демирова и Дафа Шукриева
- Кака Гана мързелана – изпълнява Мурад Алиев
- Огоньок /руска песен/ - изпълняват Шана Демирова и Дафа Шукриева

- Мамалига – циганско лирично хоро
- Огън да я изгори – изпълняват братя Маркеш и Ружди Куртишеви
- Пиян съм, ще умра за тебе – изпълняват Маркеш и Ружди Куртишеви
- Кючек /цигански национален танц/ - солисти Дафа Шукриева, Мурат Алиев, Шана Демирова и Шеро Джелянов
- Защо не искаш – изпълняват Шана Демирова и Шеро Джелянов
- Дафино, моме, тебе не ти прилича туркина да бъдеш – изпълнява Мурат Алиев
- Джиджим – народно хоро
- Българска народна песен – изпълнява Васил Демиров
- Българско тежко хоро – изпълнява целия колектив
- Характерен момент от циганска сватба

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

За разкриване на интернати – 1961-1962, с. 47

От НС на ОФ от 4.11.1961г

до ОК на ОФ

“В Изпълнение на решението на политбюро на ЦК на БКП от 23.08.1981 МПКултурата открива през учебната 1961/62 училища интернати и пансионите за подлежащите на задължително обучение деца – циганчета. Подробни указания по организирането на училищата – интернати и пансионите са дадени от МНП и К с Писмо до ОНС - № 2-ОС- 5182 от 11.10.1961. Съгласно дадените указания на Министерството на просветата и културата в окръга ви се организират училища интернати и пансионите за **40 деца**. Обучението на учениците циганчета ще се извършва в най-близкото училище до пансиона съвместно с българчетата. Всички разходи са за сметка на държавата, като те не заплащат никакви такси.....Да се направи подбор, като се вземат деца живущи при тежки битови условия, без родители, изоставени, на родители, които крадат, пиянстват и не чувстват никакви задължения за възпитанието и образованието на своите деца....Комитети да провеждат широка разяснителна работа сред циганското население...като се подчертава, че откриването на училищата интернати е нова проява на големите грижи на партията и народното правителство към циганското население”

/Секретар Ив. Райков/

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

Информация за работата на ОФ сред циганското население - 1962
с. 48 – 51
От НС на ОФ

Протокол №12

от заседанието на Изпълнителния комитет от 24. 10. 1962г

/разпратен с препис до ОК на ОФ/

В т.2 Информация за работата на ОФ сред циганското население изнася Н. Джанков. Взимат се решения които имат общ и пожелателен характер:

” Да напярват цялостна равностметка...да се привлича това население към редовете на ОФ, да се включат цигани с престиж в активите към съответния комитет...активистите цигани да се обучават самостоятелно и отделно с българи с цел да усвоят опита на активисти –българи. Особено внимание на обучението на **активистки циганки и пропагандистите цигани**...трудоустрояването на циганите...

“Особено внимание да се отдели на онези цигани, които избягват обществено – полезния труд, или се стремят да изкарват прехраната си от случайно занятие – търговия с вехтории, ваксаджийство, калайджийство и пр, или не се задържат продължително време в дадено предприятие.”

с. 9; т. 4

“Разреждането и благоустрояването на циганските квартали, постепенното смесване на циганското с българското население е необходима предпоставка за разгръщане на **културната революция, за по-бързо преодоляване на редица вредни навици и наклонности, остатъци от миналото**, ще съдействува за по-бързото приобщаване на това население към материалната и духовна култура на българския народ и ще пресече тенденцията за обособяване, които векове са задържали развитието му.”...Да се изграждат смесени организации на ОФ, общи читалища, самодейни художествени и спортни колективи, на работа да се включат в общи бригади и звена; “Наред с това да се води борба срещу каквито и да било прояви на пренебрежително отношение към циганското население, борби срущу **проявите на цигански национализъм и тенденции на обособяване, за братска дружба между българското и циганското население**”;

т. 5 “Във връзка с издадения на 04. 08. 1962г. Указ на Президиума на НС/публикуван във в. “Известия”, бр. 63 от 07. 08. 1962г. /”**За засилване борбата против лицата, отклоняващи се от общественополезен труд и водещи противообществен, паразитен начин на живот**” комитетите и организациите на ОФ следва:

“а/ Да вземат мерки Указът да стане достояние и да се разясни на циганското население; б/с конкретни местни примери да се се покаже, че в нашата страна се създават прекрасни условия всички граждани да се включат в **социалистическото строителство чрез общественополезен труд**. в/ да оказват всестранна помощ на съответните органи за вземане мерки за обществено въздействие, предупреждение или изобличаване лицата, които се отклоняват от общественополезен труд....да водят **постоянна, решителна**

и непримирима борба срещу лицата, които попадат под обсега на Указа за пълно изкореняване на техните противобществени прояви....

т.6 Широка мрежа от курсове за повишаване битовата култура на семейството...със специфични за циганката въпроси – за раждането и отглеждането на децата, за ранната женитба, широкото движение за образцов дом и образцово поведение в личния и обществения живот.

т. 7 ...да подобрят контрола на комисиите за прибиране и задържане на децата-циганчета в училище; т. 8 – да организират с ограмотените цигани специални читалелски групи за утвърждаване на техните знания, за придобиване навик и умения да четат и пишат; л. 51

т. 9. “През първото тримесечие на 1963 да се проведе в гр. Сливен съвещание за обмяна на опит по работата на ОФ сред циганското население.;

т. 10 Информацията за работата сред циганското население ... да се изпрати до ОК на ОФ”

/Сътрудник при ИКна ОФ /Т. Томов/

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

л. 99

Писмо от ОК на ОФ
до Об. К на ОФ

Покана

за участие в организирана среща на 12. 08.1963 г.
от 14 ч. за обсъждане работата сред циганското население в окръга.

“Определете двама души, по възможност – мъж и жена от циганите в общината ви, които да вземат участие в съвещанието. Желателно е предварително да се обсъди с актива при циганите, състоянието на политико-възпитателната работа на ОФ сред циганското население и какви предложения ще направят за подобряването ѝ. Командиравките са за сметка на ОК.”
Председател: Борис Аврамов,

подпис и печат

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 100 - 108

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за работата на Отечествения фронт сред циганското население
в Благоевградски окръг – 1963 г.

През годините на народната власт в живота на нашата страна, а от там и в нашия окръг настъпиха и настъпват все по-дълбоки промени.

След Девети септември 1944 г. заедно с българския народ получиха пълна свобода и пълна възможност за всенародно развитие всички малцинства в страната. Такава свобода получи и циганското население.

В резултат на грижите, които положиха комунистическата партия и народната власт и особено след излизане на 250-то постановление на Министерския съвет от 1958 г. за циганите се създадоха широки възможности за труд и културно развитие. Голяма част от тях се включиха на работа в държавния и обществен сектор. Мнозина получиха награди за трудово отличие в социалистическото строителство. Из средата на циганското население израснаха добри кадри със средно и висше образование – учители, лекари, инженери и други. Повиши се материалното им благосъстояние и сега вече не само къщите, които строят, са много хубави и с по-добра уредба от преди, а много от циганите си купуват вече мотоциклети, леки коли и пр. Дейно участие вземат те в художествената самодейност и в работата на Отечествения фронт.

Дейно участие вземат те в художествената самодейност и в работата на Отечествения фронт.

В Благоевградски окръг живеят към 8000 цигани. По-голямата част от тях са в градовете. В Благоевград са над 1000 души, в Г. Делчев – 974, Петрич – 748, Разлог – 746, Сандански – 970, Сатовча и Симитли по 400 души и т. н.

След излизането на 258-то Постановление на МС в окръга се проведе разяснителна работа сред циганското население, като почти навсякъде бе разгледано постановлението и необходимостта да се включат в общественополезен труд. Резултатът от Постановлението и разясняването му е този, че докато до 1958 г. едва около 10% от циганското население в окръга се занимаваше с полезен труд, то сега в същия процент, а може би и по-малко останаха тези, които все още не се включват активно в работа. В Огняново и Гърмен една малка част от циганите, в Петрич, Симитли, Сандански и други се оказаха наследници на онези лоши традиции сред тях, когато се занимаваха с катунарство, врачуване, кражби, измами и други.

Макар и малък брой, тези цигани бягат от работа в ТКЗС, занимават се с кошничарство и търсят пазари по други населени места. Голяма част от тях опитват да се включат по-активно и съзнателно в социалистическото строителство.

Голяма част от включените в производството цигани израснаха като добри производственици в ТКЗС, горските стопанства, мините или като занаятчии. В гр. Разлог към 60 души са включени на работа в ТКЗС, с което е комплектувана самостоятелна бригада. Извън това, обработват самостоятелно към 200 декара тютюн. Към 40-45 души са постоянни работници в ДИП “Н. Парапунов”, като гатеристи, банцикари и други. Със своята добра работа Ариф Гачев, Собие Байрамова и др. са постоянни ударници в ДИПА. Една част от тях са включени в бригадите за комунистическия труд. Ковачът Асан Юсеинов Байрамов от МТС, гр. Гоце Делчев е постоянен ударник и най-добър в професията. Измежду 28-те работници-цигани в ДИП “Вл. Поптомов” в с. Белица, Иван Матов и Емил Голев са обявени също за ударници и най-добър в професията. Известни са с добрата си работа кооператорките от Симитли Чима Демирова, Фатма Колева, Сабрие

Адемова и други. В строителната бригада в Петрич са илъчени за ударници Демир Сюлейманов, Асан Исмаилов, Демир Джелианов и Куртиш Джелианов. Исмаил Едипов е един от постоянните ударници в текстилния комбинат – Благоевград. Циганите от гр. Гоце Делчев са включени в ТКЗС и ще предадат на държавата към 50-60 тона тютюн. На пръсти се броят мързеливците при тях.

Могат да се изброят и други примери за цигани и циганки, които вървят в първите редици на новия живот. Всички те скъсаха с онова позорно минало и се наредиха в редиците на трудещите се. Все още обаче в тази насока има твърде много да се желае. Проявите на трудещите се цигани в нашия окръг стигат главно до ударник и най-добър в професията. Ние нямаме в окръга цигани, носители на по-високи отличия – ордени и медали, а такива възможности у циганското население не липсват. Това иде да подсказва, че нашата разяснителна работа и за в бъдеще трябва да продължи, с цел циганите да се включат още по-активно в социалистическото строителство и в скоро време гърдите на много от тях да бъдат окичени с най-високите трудови отличия.

Включването им на работа стана причина щото да се изменят значително материално-битовите условия на циганското население. Едва ли някога те са сънували, че ще живеят в така добре подредени жилища, каквото е жилището на братя Тюмбелекчиеви в гр. Г. Делчев., обявено за “Образцов дом”. В почти всички населени места, където има цигани, те вече си правят нови, хубави къщи. Рядкост са някогашните схлупени цигански колиби. В с. Падеж циганските къщи не се различават от жилищата на другото население.

В огромното си болшинство, циганските къщи са уредени вътре с легла, гардероби, бюфети, радиоапарати и прочие. Радостно впечатление прави обиколката на циганските квартали в Гр. Разлог, където рядко се среща къща, на покрива на която не е опъната антена. В квартала има 30 радиоапарата и 65 радиоточки, а в ДСК има на 80 спестители. В Гара Пирин има две леки коли, закупени от цигани, а мотори има почти във всички селища: в Симитли – 7 броя, в Гара Пирин – 5 мотора, Хаджидимово – 1 и т. н. В Благоевград, Симитли и други вече са раздадени парцели на жителите . цигани, които подготвят материали и ще строят нови къщи.

Повиши се и нуждата от по-високо образование. В гр. Сандански има 3 цигани, завършили средно образование и сега учат още 5 души. Емине Дедова от с. Белица е акушерка, от с. Коларово 1 девойка учи в Рудозем, от Сатовчанска община учат в средни училища 4 ученика и т. н.

В окръга има 2 интерната за деца – циганчета, които дават добри резултати. Децата от интернатите се връщат в къщи с по-добро възпитание и по-висок успех.

Двата интерната обаче се оказаха недостатъчни да задоволят нуждите на окръга. Все още голям брой деца остават без никакъв надзор и то сега, когато почти всички цигани са включени на работа. Това пречи на правилното им развитие и те започват да се занимават с всевъзможни некрасиви, вредни за околните действия, още от малки се демобилизират. Явява се голяма необходимост от откриването поне на още 1 интернат в окръга – Благоевград или Симитли, който ще допринесе извънредно много за по-нататъшното културно развитие и издигане на циганското население. От друга страна, необходимо е мрежата от ясли и детски градини да се развие повече сред тях, тъй като според статистиката до като сред българското

население, раждаемостта е към 17 %, при циганското е към 60%. Малък е броят на циганчетата, неприбрани в училище. Само преди няколко години беше проблем да се убедят родителите на циганчетата – ученици да ги пращат на училище. Сега в Благоевград са прибрани всички деца и има уредени занимални за слабите ученици. В Разлог има уредена към циганския квартал детска градина, която се ръководи от циганката Тонка Коцанова. В Сандански всички деца са прибрани в училище и т. н.

Голям дял за културното издигане на циганското население в окръга има Отечествения фронт, чийто политико-просветна и организаторска работа все повече нараства. Активизираха се комитетите на Отечествения фронт за привличане на повече цигани в неговите редове. Сега в редовете на Отечествения фронт членуват 2 270 членове, при 4065 избиратели, или около 56% от избирателите. Към Окръжния комитет са привлечени по-активни цигани – активисти.

Особено добра дейност разви ГК на Отечествения фронт, Благоевград, на който комитет активно помагат някои от циганите. За подобряване на своята работа, те направиха посещение на циганите от гр. Кюстендил, където на място се запознаха с работата им.

Някои от организациите на Отечествения фронт, съставени само от цигани, като тези в Гоце Делчев развиват добра дейност. Активността им е достигнала до там, че при тях избирането на председател на низова организация се чувства едва ли не по-важно събитие от изборите за народни съвети и Народно събрание. Те участват активно в събирането на вторични суровини, в даване на доброволен труд и прочие.

Нараства все повече броя на просветните звена сред циганското население. През изминалата просветна година в звената – главно в читателските групи се учеха 823 цигани. Две читателски групи в с. Баня след завършване на просветната година направиха екскурзия до София и Елин Пелин.

Важна роля в издигане на културното ниво на циганското население играят народните читалища. Много наши комитети и народни читалища извършват доста ценна работа за привличане на повече цигани за читатели към библиотеката. С това се подпомага възпитанието им в патриотичен и социалистически дух. Общо в окръга, по непълни сведения 375 цигани са редовни читатели на библиотеките. От тях само в Г. Делчев са 60 души, в Сандански – 45, Белица – 32 и т. н.

Привързани по природа към танците и песните, много цигани, особено младежи се включиха активно в самодейните колективи към народните читалища. В Благоевград към читалището има създаден читалищен самодеен колектив с 50 души, който развива много добра дейност. Цигански състави има създадени към читалищата и в селата Симитли – 20 души, Разлог – 12 души и други. Много от циганите участват и в другите самодейни колективи. Общият брой на участниците в самодейността е 142 души. Над 25 концерта е изнесъл циганския състав в с. Симитли.

Независимо от успехите, политико-просветната работа на Отечествения фронт сред циганското население е все още слаба в сравнение с възможностите и крайно недостатъчна във връзка с изискванията на социалистическото строителство.

Все още е слаб обхвата в просветните звена на Отечествения фронт. От 2270 членове на Отечествения фронт учат едва 823-ма души. Нужно е този брой, най-малко да се удвои. Недостатъчният обхват говори главно за това, че нашите комитети и ръководства и особено общинските комитети не подхождат диференцирано към този въпрос. В повечето от циганските квартали съществуват все още голям брой пороци – останали от миналото – морална битова разпуснатост, побоища, кражби и измами. Но нашите комитети не са настойчиви за изграждането на просветните звена. Оправдават се с това, че циганите не желали да се учат. Нещо повече, ГК Разлог, миналата година проведе пленум по работата на Отечествения фронт с циганите. Присъстваха много цигани, отчетоха се редица неблагоприятия в работата, набелязаха се хубави мерки, но някои от тях, особено за просветната работа, си останаха на книга. Миналата учебна година там е имало изградени 3 читателски групи и трите не работили редовно, а мерки за постягането им не са взети. И то при положение, че другарите от ГК знаят много добре, че някои от циганите в Разлог, създават често пъти работа на народната полиция.

Друг важен въпрос е издигане на по-високо ниво образованието на децата и грамотността на възрастните. Сега циганчетата по-редовно посещават училище, но има изключения и от това правило. В гр. Петрич 50% от децата не ходят на училище, а в община Огражден – 5% и т.н. Сериозен е въпросът с редовното посещение на училище и подготвяне на уроците. Там където има занимални, като в Благоевград, Разлог, Сандански, Белица и други, работата е по-добра, но има райони, където циганчетата бягат от училище, не си подготвят уроците си. С изключение на гр. Разлог в другите селища няма детски градини за циганчетата, а те най-много се нуждаят.

Сериозен е и въпросът с повишаване на образованието – завършени средно и висше. Съвсем малък е все още броя на завършилите цигани по-високо образование.

Има също така една не малка част от циганите, които са ограмотени, но след това изпаднали във вторична неграмотност. Тук и за тях именно трябва да се направи много повече за включването им в читателските групи и повишаване на грамотността им., чрез създаване у тях на любов към книгата. В това отношение, читалищните библиотеки не развиват достатъчно широка дейност, като чакат в повечето случаи читателите сами да отидат при тях. Нужно е да се изпращат подвижни библиотечни книгоносци и други в циганските квартали.

Успехите за трудоустрояването на циганчетата са много големи, но и тук не всичко е постигнато. В началото на информацията вече споменахме, че една част от циганите бягат от обществено полезен труд и се занимават с паразитни дейности. Има все още цигани, които не са устроени на работа, а съществува и твърде голямо текучество сред настанените. Една част от незаетите в труда са размирници в кварталите и затова съвсем настойчиво се поставя въпроса да бъдат изселвани и настанени другаде на работа. Младежите от циганския състав в с. Симитли се сърдят, че само за тях не се осигурява работа, докато участниците в танцовия състав – българи – всички са настанени на работа.

До голяма степен бавното развитие на културата сред циганското население се дължи на подценяване ролята на жената – циганка. Процентът на жените-циганки, членки на Отечествения фронт е твърде малък. Малко са и курсовете за

битова култура, които се организират сред тях. Женкомисиите не работят с циганките. Няма привлечени от тях за членки на комисиите, не се разработват мерки за обхващането им в културния живот – екскурзии, забави, лекции по специални въпроси, трудови дни и прочие.

Независимо от постигнато в битовото уреждане на циганските квартали в окръга, има много още да се желае за тяхното хигиенизиране и благоустрояване. В гр. Гоце Делчев циганският квартал е без канализация и много клозети се изтичат в едно дере, което минава през средата на квартала. Носи се неприятна миризма, а това крие в себе си голяма опасност от разпространение на епидемия. Не се полагат грижи за редовното им снабдяване с вода, осветление и др. Почти от всички градове поставят много настойчиво въпроса за снабдяването им с клубове. Лесно разрешим е този въпрос в Разлог и Гоце Делчев, където биха могли да се отстъпят помещения на ДЗС и комунални услуги. В гр. Сандански, пътя към квартала не е направен и точно сега, когато те правят първите си стъпки дето се казва, във включването им в труда, принудени са набрания тютюн да пренасят на гръб на твърде далечно разстояние, само поради лошите улици, в които кола не може да влезе. Кварталът в гр. Разлог е отдалечен от града, а няма магазини. Съществуващият такъв преди години е закрит по неизвестни причини. В гр. Благоевград имаше хубава градина в циганския квартал, но е превърната в площад, понеже ГНС “не могъл да я опази от децата”. Не особено оправдателен мотив, който лишава хората от единствено място за отдих.

Когато циганското население поставя тези въпроси, те го свързват главно с нищо неоправдано, пренебрежително отношение към тях, проявено не само от обикновените хора, а и от някои ръководители. Циганите от Симитли се оплакват, че парцелите които им се дават са двойно по-малки от парцелите, които се дават на българи, макар че семействата на циганите са по-големи. На някои места отказват да ги вземат на работа, че щял да им се наруши плана, смятат, че щом е циганин, той е мързелив. Това кара мнозина цигани да се чувстват потиснати, чужденци в собствената си Родина и да се издават на чуждо влияние.

А те изявяват желание да дадат повече доброволен труд за благоустрояването на кварталите, снабдяване с клубове, направа на градинки и прочие.

Поради пренебрежителното отношение към тях в гр. Гоце Делчев една група цигани настойчиво поставя въпроса да им се разреши да имат джамия. На други места странят от обществено-полезен труд, защото българите се подиграват, отказват да вземат парцели за изграждане на жилища сред другото население и т.н.

Окръжният комитет на Отечествения фронт също малко е работил по този въпрос. След приемане на мероприятията за работа сред циганското население през 1959 година бюрото не е разглеждало информация за работата му сред циганите.

С цел да се подобри работата, предлагаме бюрото да приеме следните

РЕШЕНИЕ:

за подобряване работата на Отечествения фронт в Благоевградски окръг сред циганското население,

1. Задължава общинските комитети на Отечествения фронт, в чиито райони има циганско население да направят равностметка за извършената работа сред циганското население и вземат практически мерки за привличането им в редовете на Отечествения фронт и по-нататъшното подобряване на политико-просветната работа сред тях.
2. Общинските комитети да определят най-добрите активисти за работа сред циганите и уреждане шефство над организации съставени от цигани, организиране обмяна на опит и други. Да положат по-добри грижи за подбора на ръководствата и прочие.
3. Градските комитети да организират семинари с цигани – активисти, които да се запознаят с най-елементарните въпроси от работата на Отечествения фронт. Да използват добри активисти-цигани, които да изпращат в помощ на циганите в селата и района, след съгласуване с Окръжния комитет.
4. Комитетите на Отечествения фронт да окажат помощ на народните съвети за настаняването на работа на все още не настанените цигани, за разреждане и благоустрояване на циганските квартали, смесването им постепенно с българското население. Да се води борба срещу пренебрежителното отношение към циганите.
5. Да се разясни сред циганското население Указа за “Засилване борбата против лицата, отклоняващи се от общественополезен труд и водещи противно-обществен, паразитен начин на живот” и се организира подходяща, системна разяснителна работа за повишаване активността на циганите в труда и учението.
6. Да се подобри работата на Женкомисиите при Окръжния и общинските комитети, като се привлекат активни циганки, да се подработят мероприятия за организиране екскурзии, седенки, забави и др. подобни.
7. Народните читалища да изпращат подвижни библиотеки, книгоносци и други в циганските квартали и да привлекат повече цигани в самодейните колективи, като се насочат главно към изграждане на смесени състави, а не такива само от цигани.
8. Към Окръжния комитет на Отечествения фронт да се изгражда комисия за работа с циганското население в състав:

Дона Мирчева - Благоевград	Никола Спасов – Гоце Делчев
Осман Османов - Благоевград	Ахмед Дермишев – Гоце Делчев
Аслан Алиев - Благоевград	Тонка Кацанова – Разлог
Мехмед Ахмедов - Благоевград	Иван Статев – Разлог
Джесари Рамов - Благоевград	Исат Памукчиев – с. Симитли
Кение Мехмедова - Благоевград	Санка Усова – с. Симитли
Муто Джесариев - Благоевград	Елмаз Динков – Сандански
Васко Котаков - Благоевград	Джамаил Ибраимов – Сандански
Айтен Мустафова - Благоевград	

ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

“Историческото призвание на Отечествения фронт и занаят е той да работи с най-голяма енергия за по-нататъшното укрепване на неговото морално-политическо и патриотично единство, да засилва своята политическа и съзидателна работа, да вдъхновява и организира многобройните си членове по градове и села за изпълнение на големите задачи на социалистическото строителство в нашата страна”

ТОДОР ЖИВКОВ

Из заключителното слово на V конгрес на Отечествения фронт

**НАЦИОНАЛНО САВЕЩАНИЕ ПО РАБОТАТА НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
СРЕД ЦИГАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ**

на 25.IX.1963 г.

1. От 9.30 ч. среща с представителите на окръзите в залата на ОНС.
2. От 10.00 ч. посещение по квартали, села и предприятия, където живее и работи компактно циганско население,

както следва:

- Пазарджишки, Бургаски, Михайловградски, Пловдивски, Толбухенски, Врачански и Коларовградски окръзи и градовете София, Пловдив и Варна в гр. Сливен;
- Разградски, Русенски, силистренски, Габровски, Кърджалийски и Търговшки окръзи в с. Баня;
- Ловешки, Плевенски, Кюстендилски, Софийски, Хасковски и Пернишки окръзи в с. Блатец;

НА 26.IX.1963 г.

1. Съвещанието ще се открие в 8 часа в салона на читалище “Зора”.
- Доклад за работата на Сливенската окръжна организация на Отечествения фронт сред циганското население.

Докладва Косю Жерков – председател на Окръжния комитет на Отечествения фронт.

- изказвания.
- от 18 до 20 часа концерт за участниците в съвещанието.

*Окръжен комитет на Отечествения фронт
Сливен*

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

ОБЕЩАНИЕ – ПРИЗИВ

от жените, членки на Отечествения фронт в IX квартал на гр. Видин

към жените циганки от цялата страна за активно участие в социалистическото строителство и комунистическото възпитание на децата

ДРУГАРКИ,

Ние жените от IX квартал в гр. Видин, след като обсъдихме в общинските организации състоянието на работата на Отечествения фронт сред жените и възможностите за нейното по-пълно подобряване, призоваваме жените – циганки от цялата страна да се включат още по-енергично в изпълнението на 158 постановление на Министерския съвет от 17.XII.1958 г, решенията на ЦК на БКП и Националния съвет на Отечествения фронт за подобряване работата сред циганското население,

О Б Е Щ А В А М Е:

- Да водим борба за включване на всички работоспособни цигани в материалното производство;
- Да разгърнем широка разяснителна, политико-възпитателна културно-масова работа сред жените – циганки и съдействаме за включването им в социалистическото съревнование за изпълнение на народностопанския план за 1965 г.;
- Да не допуснем нито едно безпричинно отсъствие от работа;
- Да водим борба за придобиване на трайни трудови навици, на обич към труда, усвояване на нови професии и повишаване на производствената квалификация;
- Да се учим от челния опит и го разпространяваме в цялата страна. За целта да организираме срещи вечери.

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА - Благоевград

В отговор на Писмо № 875 от 19. 10. 1967 от НС на ОФ до ОК на ОФ с искане до 25.09.1967 да се предостави информация за състоянието и работата сред циганското население с данни за....чл. на бюрото К.

Клисурски

Справка за някои данни от ОбК на ОФ – Благоевградски окръг – 1967г.

	Брой цигани	избиратели	Чл на ОФ	Брой низови организации	%Членове цигани
Благоевград	1106	316	163	3	51
Селище	-	-	-	-	-
Падеж	-	-	-	-	-
Симитли	340	151	110	1	73
Крупник	219	104	66	2	63
Брежани	-	-	-		
Сандавски	1256	728	376	6	51
Гара Пирин	163	81	54	-	67

Огражден	427	173	30	-	19
Цапарево	30	20	18	-	
Склаве	342	172	137	2	79
Катунци	28	14	12	-	-
Петрово	2	1	2		
Петрич	319	172	172	2	100
Първомай	148	53	34	-	64
Коларово	137	59	47		76
Марикостиново	-	-	-	-	-
Карналово	26	14	14	-	100
Разлог	763	334	134	2	42
Баня	347	146	134	2	91
Елешница	-	-	-	-	
Белица	137	79	45	1	
Бабяк	131	87	37	1	
Якоруда	202	72	36	-	50
Банско	205	91	65	1	
Добринище	73	32	32	-	
Гоце Делчев	860	400	187	2	46
Гърмен	123	41	41	1	100
Огняново	72	32	5		15
Дъбница	160	82	60		
Копривлен	-	-	-	-	
Хаджидимово	86	37	30	-	50
Сатовча	136	62	33	-	50
Обща	7802	3557	2000	26	56.75

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 252

Окръжен комитет
комитет на Отечествения фронт

№ 262/ 03.06.1967 г.

Благоевград

До Градския
на
Отечествения фронт
гр./с./

Копие:
Отдела по “Култура и
изкуство”
гр. /с./

ДРУГАРИ,

В началото на м. април т. г. Ви изпратихме указание за подготовката по провеждането на преглед на художествената самодейност при циганското на население, който се провежда в чест на 50-годишнината на Великия октомври и 25-годишнината от създаването на Отечествения фронт.

Окръжният преглед-среща със самодейците състави от цигани, ръководствата на отечественофронтовските организации с циганско население и интелигенцията, ще се проведе на 18 юни, тази година от 9.30 часа в Благоевград.

За да мине прегледа на нужното идейно и художествено равнище, необходимо е съветите по изкуство и култура и комитетите на Отечествения фронт да организират работата на самодейците така, че да се осигури добра подготовка за достойно представяне на прегледа.

В прегледа могат да участват: хорове, ансамбли, танцови състави, певчески и оркестрови групи, индивидуални певци и рецитатори. Да се подготвят за изпълнение преди всичко на български и цигански песни и песни на българо-съветската дружба.

До 12 юни тази година, представете в Окръжния комитет на Отечествения фронт програмата, с която ще се явят колективите и броя на участниците – мъже и жени.

ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ – ПРЕДСЕДАТЕЛ

/п/, Б. АВРАМОВ

ОНС – ОНДЕЛ “КУЛТУРА И ИЗКУСТВО” – НАЧАЛНИК

/п/, АН. ТРИЧКОВА

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 134

ЗА РАБОТАТА НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ С ЦИГАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ В БЛАГОЕВГРАДСКИ ОКРЪГ

Циганското население в Благоевградски окръг наброява към 8 000 души, от които 4090 са мъже и 3910 са жени. По-голямата част от тях са в градовете Благоевград, към 1000 души, Гоце Делчев – 980, Сандански – 970, Петрич и Разлог по 750 души и т. н.

По-системна работа сред това население, Отечествения фронт организира след излизането на 258-то Постановление на Министерския съвет, което дава големи възможности за подобряване на живота на циганите.

Едни от най-забележителните резултати от разясняване на Постановлението, проведено от Отечествения фронт сред циганите в окръга, беше включването им в обществено-полезен труд. Данните показват, че докато до излизане на

Постановлението – 1958 година, в окръга едва 10 % от циганите се занимаваха с общественно-полезен труд, то сега в същия процент, а може би и по-малко, останаха тези, които не се захващат за работа. Малка част от циганите в Петрич, Симитли, Сандански, Огняново и Гърмен подържат онези спътници на времето си – пороци, като катунарство, врачуване, кражби, измами и други.

Трудът облагороди тази отломка на човешкия живот в миналото и макар да е още рано да се правят по-смело констатации, имаме малко примери на добра работа на цигани, било като работници, като кооператори, продавачи и други. Над 60 души от циганите в гр. Разлог са включени на работа в ТКЗС, около 50 души са работници в ДИП “Н. Парапунов”, като гатеристи, банцикари и др. Постоянни ударници там са Ариф Гачев, Сабие Байрамова и др. Постоянен ударник е и ковача към МТС гр. Гоце Делчев, Асан Байрамов. Известен с добрата си работа в с. Симитли са кооператорките Фатма Колева, Сабрие Адемова и др. Исмаил Едипот е един от постоянните ударници в текстилния комбинат на Благоевград.

Членката на Окръжния комитет на Отечествения фронт Магда Изкрова от гр. Сандански е една от дейните общественички в града. В Благоевград се отличават с трудолюбието си и културното обслужване магазинерите Осман Расимов, Юсеин Мехмедов, Али Резиров и други.

Могат да се изброят и други примери за цигани и циганки, които вървят в първите редици на новия живот. Всички те скъсаха с позорното минало, с пороците, които им бяха неотменим спътник и се наредиха в първите редици на трудещите се.

Все още обаче в тази насока има доста много да се работи. Проявите на трудещите се цигани в нашия окръг стигат главно до ударник или най-добър в професията. Няма още носители на медали и ордени, а възможности за такива звания не липсват. Това иде да подсказе, че е необходимо да продължи с по-голяма сила и разяснителната работа на Отечествения фронт, което би помогнало на циганите още по-активно да се включат в социалистическото строителство и на гърдите на много от тях да заблестят най-високи трудови отличия.

Участието на Отечествения фронт във възпитанието на циганското население се изразява главно в привличането им в редовете на Отечествения фронт и провеждане системна възпитателна работа чрез различните форми на дейност. Сега голяма част от циганското население членуват в Отечествения фронт. При 4000 избиратели, 2000 са членове на Отечествения фронт. Повечето от циганите членуват в отделни организации в Благоевград, Гоце Делчев, и други. В гр. Гоце Делчев се доставя на такава строга преценка избора на председател на низова организация, на каквато не се поставя дори и избора на съветник.

Те участват активно в събирането на вторични суровини, билки, горски плодове, даване на доброволен труд и други.

Близо половината от циганите – членове на Отечествения фронт се учат в просветните звена. Особено активно се включват в просветната работа циганите от Благоевград, където Градския комитет е привлякъл един от най-добрите си лектори – д-р Балтаджиев. В с. Гърмен просветното звено с циганите се ръководи от председателя на общинския комитет на Отечествения фронт – другаря Георги Пашкулев.

Все повече расте и броя на онези цигани, които се включват като редовни читатели в читалищните библиотеки. В гр. Гоце Делчев на 40 цигани са редовни читатели в библиотеката, в гр. Сандански – 45, с. Белица – 32 и т.н. Общо над 350 цигани са редовни четци. Много от тях участват в самодейни колективи при читалищата. В с. Симитли има самостоятелен цигански колектив, в Благоевград се оформя също такъв. Общо в самодейността участват над 150 души.

Като резултат на възпитателната работа и участието им в труда все повече се подобрява битата на циганското население. Голям брой цигани си построиха нови къщи. Много от жилищата са обявени за образцови, такова е жилището на другаря Тюмбелецкиев в гр. Гоце Делчев. Сега жилището вътре се урежда по новому с гардероб, хубави легла, бюфети, радиоапарати и прочие. Почти няма в гр. Разлог циганска къща без радиоапарат.

В ДСК, Разлог има и над 80 спестителя – цигани. В с. Гара Пирин 2-ма цигани имат леки коли, а мотори има в почти всички селища.

Повиши се нуждата от по-високо образование. В гр. Сандански 3-ма цигани са завършили средно образование и сега учат 5 души. Емине Дедова е акушерка в с. Бабяк, Райна Икономова е агроном и Цена Мирчева, Никола Янев и др. са учители, Иванка Вангелова е медицинска сестра. В окръга работят 2 интерната за циганчета, които вършат много полезна работа за възпитанието им, а през м. септември тази година ще се открие трети такъв в с. Мулетарово.

Ние не бива обаче да смятаме, че сме свършили много голяма работа сред циганското население. Има една част от тях чието съзнание трудно се преустройва и те остават в плен на пороците си. Шири се и то не в малки размери морално-битовата разпуснатост, побоища, измами и други. Това се чувства особено сред тези, които не са настанени на работа. Има случай обаче и сред настанените на работа да се проявяват остатъците от миналото и те стават пречка за често текучество в работата.

Наред с това има някои нерешени въпроси, свързани с битовото уреждане на районите, населени с цигани. Това създава у тях известно неверие към мероприятията на народната власт и често пъти макар и неправилно стигат до извода, че и сега ги считат за “цигани”, поради което по-слаби грижи се полагат за тях. Така в гр. Гоце Делчев са проведени много малко благоустройствени мероприятия в циганските райони. В гр. Сандански наред се поставя въпроса за направа на пътя към квартала и т.н. Налага се също така да се вземат по-сериозни мерки за образованието на циганите.

Решаването на тези ще активизира още повече цигани, ще ги направи по-активни и съзнателни строители на социализма.

Т. Попов
Секретар на Окръжния комитет
на Отечествения фронт - Благоевград

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

№ М-957

София, 16 октомври 1965 г.

До Окръжния комитет
на Отечествения фронт
гр.

ДРУГАРИ,

Комисията за работа сред националните малцинства при Националния съвет внесе в Бюрото предложение за организиране на вечерни курсове в градовете за подготовка на цигани – активисти на низови организации на Отечествения фронт.

Др. Бонев поръча да Ви изпратим проект-тематичния план за обсъждане и ни изпратите вашето мнение до 1.XI. тази година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА
РАБОТА
СРЕД НАЦИОНАЛНИТЕ
МАЛЦИНСТВА:

/п/, К.
Клисурски

ПРИМЕРЕН ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

за провеждане на курсове без откъсване
от производството за подготовка на активисти-цигани

1. Възникване на Отечествения фронт. Въоръжената борба на българския народ против монархо-фашизма и капитализма. Участие на цигани в революционните борби на българския народ.
2. Петият конгрес на Отечествения фронт за ролята на Отечествения фронт в изпълнение на стопанските задачи за патриотичното възпитание на трудещите се и за разширяване на социалистическата демокрация.
3. Ролята и задачите на низовите организации и кварталните комитети на Отечествения фронт. Как практически се организира тяхната работа.
4. Циганското население в НР България. Положението на циганите преди и след 9 септември 1944 година. Задачите, които Партията и правителството поставят за решаване. Проблемите, които стоят пред Отечествения фронт.
5. Ролята на Отечествения фронт за внедряване на социалистически бит сред циганското население.
6. Ролята и мястото на жената в социалистическото строителство. Задачите на комитетите и организациите на Отечествения фронт за подобряване на работата сред жените циганки.

7. Политико-просветната работа на Отечествения фронт и задачите по възпитание и превъзпитание на циганското население.
8. Дейността на народните читалища и разгръщането на културно-масовата работа, художествената самодейност и лекционната пропаганда сред циганското население.
9. Ролята и задачите на Отечествения фронт за борба против детската престъпност и нарушителите на социалистическата законност. Мястото и значението на другарските съдилища и доброволните отряди.
10. Инструктивна лекция за непосредствените задачи, които стоят за решаване пред комитетите и организациите на Отечествения фронт и задачите на активистите за тяхното осъществяване.

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 254

Вестник “Нов път”, Издание на НС на ОФ, бул. Дондуков, 32, тел. 7-62-43, София, 8.04.1967г. до ОК на ОФ, Благоевград –

Писмо от редакцията на в. Нов път от 08.04.1967 до ОК на ОФ
“Другари, редакцията на вестник “Нов път” ще посвети следващият брой на вестника на предстоящия 6 - ти конгрес на ОФ. Възнамеряваме да запознаем нашите читатели с делегатите на конгреса из средата на циганското население. Молим Ви до 18.04 до ни осигурите портретни снимки на делегатите – цигани от вашия окръг с кратки данни за тяхната обществена и трудова дейност.”

Гл. редактор: подпис и печат /копие машинопис/

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 255

Писмо № 24 отговор на ОК на ОФ Петрич от 19.04.1967

“ Приложени изпращаме Ви биографични данни за трудовата и обществена дейност на Гюла Ибрахимова Мехмедова, а така също и снимка на същата. Председател на Об.К на ОФ – К.Паскалев /подпис и печат/
копие, машинопис

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л. 259

ДО НАЦИОНАЛНИЯ
СЪВЕТ
НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ
ФРОНТ
СОФИЯ

На № 872/ 18.VIII.1967 г.

Другари,

За школата с жените-циганки във Велинград, общинските комитети на Отечествения фронт предлагат да изпратят следните другарки:

1. ГЮЛА ИМРАИМОВА МЕХМЕДОВА от гр. Петрич. Същата произхожда от бедно, но трудолюбиво циганско семейство. Родена е в с. Коларово – Петричко през 1930 г. Въпреки желанието ѝ да учи, завършила е само пети клас. Омъжва се за другар от Петрич и с пристигането си в града първа от малцинството се записва в ТКЗС, като с примера си увлича и други циганки. С нейна помощ се организира първото звено от малцинството в кооперативното стопанство, на което я избират за звеноводка и вече 8 години работи като такава. За добра работа, като високодобивничка бива наградена с екскурзия до Чехословакия. Трудолюбието ѝ я издига в очите на съквартирантите ѝ и вече няколко година е избирана за женотговорничка в отечественофронтовската организация. Това свое задължение тя изпълнява много съвестно и работи упорито за издигане уредна на жените циганки като ги включва в провеждането на редица мероприятия – събрания, седенки, срещи, трудови прояви, участие в художествената самодейност и др. Същата е съветничка към общинския градски народен съвет. За добра отечественофронтовска работа бе избрана за делегат и участва в работата на VI конгрес на Отечествения фронт.
2. ИСМА ИСМАИЛОВА КАЦАНОВА от гр. Разлог. Същата произхожда от трудолюбиво семейство. Баща ѝ е шофьор, а майка ѝ е дългогодишна работничка в ДЗС. Родена е 10.X.1945 година. Завършила е VII клас, а след това и курсове за шофьор, но като такъв е работила малко. Включва се преди всичко в залесителната работа на горското стопанство. Сред циганите се ползва с добър авторитет. Членка е на БКП. Активно се включва в проявите на женкомисията и като нейна членка проявява инициативност и находчивост.
3. САНИЕ МУСТАФОВА КОБАЛИЩАЛИЕВА от гр. Гоце Делчев. Същата произхожда от добро семейство. Завършила е V класно образование. На 18 години е и работи в ТКЗС. В циганския квартал се ползва с уважението на хората, с които живее и работи. Включва се активно в провеждането на всички мероприятия, които организира ДКМС и Отечествения фронт. Членка е на ръководството на низовата организация на Отечествения фронт.
4. ВАСИЛКА МИХАИЛОВА СТЕФАНОВА от гр. Благоевград. Произхожда от бедно, но трудолюбиво циганско семейство. Родена е на 15.I.1949 г. в гр. Благоевград. Завършила е VII клас. След завършване на образованието си е работила известно време в консервната работилница на Булгарплод, Благоевград. Другарката Василка Стефанова се включва активно на обществена работа в квартала и низовата организация на Отечествения фронт. Взема участие във всички просветни и културно-масови мероприятия, провеждани в квартала и особено сред малцинството. Спечелила си е име на добра гражданка и комсомолка, ползва се с авторите и е зам. секретар на дружеството на ДКМС при

малцинството. Участва в самодейния колектив на малцинството. Работи добре ред младежите и жените-циганки в махалата. Майка ѝ работи в тютюнева промишленост Благоевград и е активна членка на Отечествения фронт, честна и авторитетна другарка, която е възпитала правилно своите деца. Брат ѝ, който е по-голям от нея работи в Текстилният комбинат, Благоевград и е добър и честен работник. Въобще цялото семейство се ползват с добро име в квартала.

5. САФИЕ ДЕМИРОВА ДЕМИРОВА ОТ ГР. Сандански. Родена е на 23.II.1942 година в работническо семейство. Родителите ѝ са членове на Българската комунистическа партия и активно участват в обществено-политическия живот. Самата Сафие е завършила VI клас и понастоящем е тютюноработничка. Член е на Комсомол и Отечествения фронт и влиза в състава на ръководството на низовата организация при малцинството.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
/Б. АВРАМОВ/

Фонд 628, опис 4 , а.е. 28 – ДА – Благоевград, л.300

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

ДО ОКРЪЖНИЯ
КОМИТЕТ
НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ
ФРОНТ
гр. БЛАГОЕВГРАД

ДРУГАРИ,

По решение на Бюрото на Националния съвет на Отечествения фронт от 07. XII.1967 година се откри постоянно-действаща школа за подготовка на циганки – активистки на Отечествения фронт в гр. Велинград, Пазарджишки окръг. Времетраенето на школата е 45 дни. На Вашия окръг е определено да изпратите в школата 2 жени, които трябва да бъдат във Велинград на 1 октомври 1968 г.

С писмо на Министерския съвет № 33-22 от 19.IX. 1967 година се разрешава разпореждане № 545 на Министерския съвет от 25.IV.1959 г. и № 1676 от 01.IX. 1961 г., с които се урежда заплащането на трудовото възнаграждение за учаци в краткотрайни школи и за школата на Националния съвет на Отечествения фронт за подготовка на активистки – циганки.

ЧЛЕН БЮРОТО: /п/, К.
Клисурски

Фонд 628, опис 4, а.с. 28, л. 301

ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ
НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
ГР. БЛАГОЕВГРАД

ДО ОБЩИНСКИЯ
КОМИТЕТ
НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ
ФРОНТ
№413/ 18.IX.1968
СИМИТЛИ И ПЕТРИЧ

ДРУГАРИ,

По решение на бюрото на НС на Отечествения фронт от 07.XII.1967 година се откри постоянно действаща школа за подготовка на циганки-активистки на Отечествения фронт в гр. Велинград, Пазарджишки окръг. Времетраенето на школата е 45 дни. От Вашата община трябва да изпратите 1 жена, която да бъде във Велинград на 5 октомври 1968 година.

С писмо на Министерския съвет № 33-22 от 19.IX.1967 г. се разрешава разпореждане № 545 на Министерския съвет от 25.IV.1959 година и № 1676 от 1.IX.1961 година, с които се урежда заплащането на трудовото възнаграждение на учаци в краткотрайни школи и курсове да важат и за школата на НС на Отечествения фронт за подготовка на активистки – циганки.

В срок до 1 октомври съобщете трите имена на другарката и какво е участието ѝ в организацията на Отечествения фронт.

ПРИЛОЖЕНИЕ: писмо на МС № 33-22 от 19.IX.1967 г.,
разпореждане № 545 на МС от 25.IV.1959 г.
и № 1676 от 1.IX.1961 година

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Б. Аврамов/

Фонд 628, опис 4, а.с. 28,

ДО
Окръжния комитет
на Отечествения фронт
гр.

ДРУГАРИ,

До 25 септември т. г. изпратете в Националния съвет на Отечествения фронт информация за състоянието на работата сред циганското население.

Информацията трябва да съдържа данни:

1. Колко цигани има във вашия окръг и какъв процент от избирателите са членове на Отечествения фронт. Колко и какъв е съставът на комисиите след циганското население и каква дейност развиват.
2. Каква част от работоспособните цигани са трудоустроени, какви категории не са включени в производството. Има ли случаи на скитничество и в каква форма се проявява?

- Примери на добри производственици и обществена дейност.
3. Какво се върши по благоустрояването на кварталите, хигиенизирането, жилищното строителство. Решен ли е въпросът за даване на места за жилищно строителство.
 4. Каква политико-просветна и културно-масова работа се провежда сред циганското население. Какъв е обхватът им в различните просветни звена.
Какви по-интересни прояви и мероприятия има провеждани сред тях.
 5. Каква е дейността на Отечествения фронт сред жените-циганки, какви грижи се полагат за повишаването на битовата им култура. Приет ли е призивът-обещание на жените циганки от гр. Видин.
 6. Обхватът на децата в училищата. Колко деца са прибрани в I клас през учебната 1967/68 година, колко от IV до IX клас и колко са завършили средно и висше образование.
 7. Има ли прояви на национализъм. В какво се изразява. Нерешени въпроси в работата сред циганското население по 258-то постановление. Обща оценка на състоянието на работата. Препоръки.

ЧЛЕН НА БЮРОТО:
/п/ К. Клисурски/

Фонд 628, опис 4, а.с. 28, л. 307

ВЕСТНИК "НОВ ПЪТ"
ИЗДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
бул. "Дондуков" – 32, ТЕЛ. 87 62 43

СОФИЯ 16.X.1968 г.
ДО
ОК на Отечествения фронт,
гр. Благоевград

ДРУГАРИ,

Абонирането за вестник "Нов път" за 1969 г. започна. Във Вашия окръг има 416 абонати. Редколегията предлага броя на абонатите за 1969 г. за Вашия окръг да остане същия, както за 1968 г., тоест 416 броя.

Годишният абонамент /12 броя/ е 24 стотинки. Разпространението ще става както беше и през 1968 година, чрез настоятели. Ако по Ваша преценка, някои от настоятелите не са се справяли с това обществено задължение, следва да бъдат заменени с други. На абонати, които живеят извън кварталите и махалите с

циганско население, вестникът може да се изпраща от нашата експедиция чрез пощата на посочен адрес.

На всеки абонат ще се издава квитанция от кочани, които приложено Ви изпращаме. Броят на кочаните, които Ви изпращаме е съобразен с броя на населените пунктове, в които имате абонати за 1968 г.

Събраните суми, заедно с попълнените кочани се предават от настоятеля на Комитета и Комитета от своя страна превежда сумите на Издателство на Националния съвет на Отечествения фронт по сметка 460199, БНБ, София гр. клон /за в-к “Нов път”.

Кочаните, заедно с имената на настоятелите, точните им адреси и броя на абонатите следва да се изпратят на експедицията на издателството - София, ул. “Росица” № 9. Списъците на самите абонати остават в настоятелите по квартали и махали, за да разнасят по тях вестника.

Първият брой на в. “Нов път” за 1969 г. ще излезе към края на м. декември т. г. Затова набирането трябва да приключи до края на м. ноември 1968 година, което ще ни даде възможност да определим тиража.

Като Ви благодарим предварително за грижите, които ще положите, уверени сме, че със съдействието на Комисията за работа с циганското население и актива по места, абонирането за в. “Нов път” ще приключи своевременно и успешно.

Приложение: 21 кочани.

ГЛ. РЕДАКТОР: /п/

Следват списъци на абонатите по селища и общини.

- Списък на абонатите за в. Нов път от 41 низова ОФ организация, кв. Малцинството гр. Разлог с настоятел Камбер Решитов Джамеров. Списъкът има 30 човека половината с арабски и половината с български имена.
- Списък на абонатите за в. Нов път от 42 низова ОФ организация, кв. Малцинството гр. Разлог с настоятел Асие Камбарова Демирова. Списъкът има 25 човека половината с арабски и половината с български имена.
- л. 289 – 290 Списъци на абонатите за в. Нов път от 31 и 31а низова ОФ организация, вероятно от Благоевград Списъците имат 39 и 30 човека като почти две трети са с арабски имена.
- л. 292 Списък на абонатите за в. Нов път от с Кавракирово Благоевградски окръг за 1968г. 16 човека, всички с турски имена, настоятел Адем Мехмедов Керимов, 16.09. 1967 Първомай
- Обобщен списък за абонираните по общини – 414 броя
- Л. 307 Писмо № 452 от 21.10.1968 от в. Нов път ИЗДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ до ОК на ОФ с описание на начина на разпространение на вестника и кочаните за таксите

